

Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság
73.Pf.632.937/2025/7.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság

a Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda (1154 Budapest, Órjáró tér 5.) által képviselt
B.B. felperesnek –

a Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (1025 Budapest, Pusztaszeri út 33/A.) által képviselt
OTP Faktoring Zrt. (1066 Budapest, Mozsár u. 8.) I. rendű és
Crelan S.A. (Sylvain Dupuislaan 251 BE-1070 Anderlecht, Belgium) II. rendű alperes,

valamint a személyesen eljáró
L.E. III. rendű alperes ellen

felmondás érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapesti XX., XXI. és XXIII. kerületi Bíróság 15.P.XXIII.20.255/2023/44/I. számú ítéletével szemben az I. és II. rendű alperesek 45. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán – nyilvános tárgyaláson – meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja.

Megállapítja, hogy érvénytelen a dr. Gosztonyi Júlia közjegyző által K11060-0-3/965/2008/3/O. ügyszámon közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés 7.1. pontjában foglalt azon kikötés, hogy a hitelező felmondását megalapozó súlyos szerződésszegésnek minősül az, ha az adós ezen szerződésből eredő bármely fizetési kötelezettségét annak esedékességét követő 30 napon belül nem teljesíti.

Az elsőfokú ítélet azon rendelkezését, mely megállapította, hogy a dr. Gosztonyi Júlia közjegyző által 11060/Ü/3836/2010. ügyszámon közjegyzői okiratba foglalt, 2010. szeptember 20. napján kelt felmondó nyilatkozat érvénytelen, azzal hagyja helyben, hogy e felmondó nyilatkozat jogellenes.

Az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését helybenhagyja.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Kötelezi az I. és II. rendű alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 400.000 (négy százezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás szerint a felperes, valamint III. rendű alperes, mint adósok 2008. február 29. napján az alperesek jogelődjével, az ELLA Első Lakáshitel Kereskedelmi Bank Zrt-vel mint hitelezővel „önálló zálogjoggal biztosított, részben devizahitel kiváltás célú kölcsönszerződés, deviza alapú kölcsönhöz életbiztosításhoz kapcsolódóan” elnevezésű, szerződést kötöttek, melyet dr. Gosztonyi Júlia közjegyző K11060-0-3/965/2008/3/O. ügyszámon közjegyzői okiratba foglalt.
- [2] A hitelező jogutódja, az AXA Bank Europe SA a kölcsönszerződést 2010. szeptember 20. napján a 11060/Ü/3836/2010. számú közjegyzői okiratban felmondta. A felmondás indokaként a jogosult a kölcsönszerződés 7. pontja által biztosított jogára hivatkozással azt jelölte meg, hogy az adósok fizetési kötelezettségeiknek többszöri felszólítás ellenére sem tett eleget.
- [3] A szerződés futamideje alatt a havonta esedékes törlesztés 559 CHF volt. A felmondást megelőzően a felperes 2010. június 18. napján 1.392,67 CHF, 2010. július 2. napján 833,67 CHF, 2010. augusztus 4. napján 274,67 CHF túlfizetésben volt, majd a 2010. szeptember 3. napján esedékessé vált 559 CHF törlesztőrészlet meg nem fizetésével 284,33 CHF hátralékba került.
- [4]
- [5] Az AXA Bank Europe SA kérelmére a közjegyző 2016. január 11. napján végrehajtási záradékot állított ki a felperessel szemben, a végrehajtás 12.V.99/2016. számon volt folyamatban, majd a Fővárosi Törvényszék a záradékot a 44.Pkf.634.725/2023/6. számú végzésével törölte.

A kereset és az alperesek védekezése

- [6] A felperes keresetében kérte a 2010. szeptember 20. napján kelt 11060/Ü/3836/2010. számú közjegyzői okiratba foglalt felmondás érvénytelenségének megállapítását, és az alperesek kötelezését ennek türéseire.
- [7] Hivatkozása szerint a felmondás nem tartalmazta annak indokát és a hátralék összegét. Vitatta a súlyos szerződésszegést és a hitelező felmondási jogának fennállását. Álláspontja szerint nem álltak fenn a felmondáskor a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 525. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltak. A felmondást megelőzően 284,33 CHF tartozása állt fenn a 4/2021. PJE elvei szerinti elszámolás alapján, azonban e tartozás beállta előtt folyamatos túlfizetésben volt, a törlesztőrészletek teljesítésében elmaradás a részéről nem állapítható meg, másrészt a felmondáskori tartozás csekély összegű, jelentéktelen arányt képvisel a kölcsön összegéhez képest, ezért a felmondást nem alapozhatta meg. Hivatkozott arra is, hogy az AXA Bank Fióktelepe nem köthetett volna szerződést.
- [8] Az I. és II. rendű alperes ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték.

- [9] Vitatták a megállapítási kereset előterjesztése feltételeinek fennállását. Álláspontjuk szerint a felmondás jogszerű volt, mert arra a szerződésben is rögzített azon okból került sor, hogy az adósok a fizetési kötelezettségüket 30 napon túl elmulasztották, mely független attól, hogy a felperes tartozása milyen mértékű volt a felmondás időpontjában. Hivatkozásuk szerint a szerződésszegés súlyosságát a 30 napon túli elmaradás alapozza meg. Kiemelték, hogy a felperes a kötelezettségeinek több fizetési felszólítás ellenére, 2010. július hónaptól kezdődően nem tett eleget.
- [10] A III. rendű alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú ítélet

- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a dr. Gosztonyi Júlia közjegyző által 11060/Ü/3836/2010. ügyszámon közjegyzői okiratba foglalt, 2010. szeptember 20. napján kelt, a K11060-0-3/965/2008/3/O. ügyszámon közokiratba foglalt 61110940 ügyletazonosítójú kölcsönszerződés, önálló zálogszerződés, valamint hitelkeret szerződés felmondására irányuló
- [12] felmondó nyilatkozat érvénytelen, és kötelezte az I, II. és III. rendű alpereseket ennek tűrésére. Kötelezte az I. és II. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 400.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan a felperes perköltségigényét elutasította.
- [13] A megállapítási kereset előterjesztését a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 172.§ (3) bekezdése szerint megengedhetőnek találta, utalva a Kúria Gfv.VI.30.370/2021/6. számú határozatában foglaltakra.
- [14] Megállapította, hogy az AXA Bank Fióktelepe törvényes képviselőként jogosult volt eljárni.
- [15] Úgy ítélte meg, hogy a felperesi állítással elletétben a közokiratba foglalt felmondás tartalmazta a felmondási okot, a szerződés 7. pontjára hivatkozott és kifejezetten is kimondta, hogy a felmondás oka az, hogy az Adós a fizetési kötelezettségeinek többszöri felszólítás ellenére sem tett eleget.
- [16] Rögzítette, hogy a kölcsönszerződés 7.1. pontja akként rendelkezik, hogy: „a Hitelező jogosult a jelen szerződést azonnali hatállyal felmondani, ha az Adós vagy a Zálogkötelezett a jelen okiratba foglalt szerződések alapján fennálló kötelezettségét megszedi, avagy az őket e jogviszonyban jogszabály, vagy az Üzletszabályzat, illetőleg Hirdetmény szerint terhelő valamelyik kötelezettségének nem tesz eleget.” A szerződés 7.1. pontja tételesen felsorolja azokat az eseteket, melyeket a felek súlyos szerződésszegésnek minősítettek, az első francia bekezdés szerint ilyenek minősül az, ha az Adós a jelen szerződésből eredő bármely fizetési kötelezettségét annak esedékességét követő 30 (harminc) napon belül nem teljesíti.
- [17] A felperesi tartozás összegét az alperes által benyújtott, a 4/2021. PJE határozatban (PJE határozat) kifejtetteknek megfelelően készítette, a felperes által sem vitatott elszámolás alapján állapította meg. Kiemelte, hogy e PJE határozat értelmében a DH2 tv. szerinti elszámolás nem zárja ki a felmondás jogszerűségének a polgári jogi szabályok szerinti vizsgálatát.
- [18] Kifejtette, hogy a rPtk. 525.§ (1) bekezdés e) pontja alapot adhat a hitelező számára az azonnali hatályú felmondásra, ha az adós súlyos szerződésszegést követett el. A

kölcsöntartozás teljesítése az adós alapvető kötelezettsége, ezért a fizetési késedelem minősülhet a felmondást megalapozó súlyos szerződésszegésnek. Ehhez azonban a szerződésszegés tényének megállapításán túl annak kellő súlya is szükséges, összevetve a szerződésszegést a szerződés általános céljával, rendelkezéseivel, az adós kötelezettségével és annak mértékével. Ahogyan a PJE határozatban a Kúria is kiemeli, a csupán kisebb összegű hátralék vagy a rövidebb időtartamú késedelem miatt – az arányosság követelményére tekintettel – felmondásnak jellemzően nincs helye, a törlesztés előírt rendszerességétől való eltérés önmagában nem alapozhatja meg a felmondást.

- [19] Az elszámolás alapján megállapította, hogy a felperes többnyire az előírt törlesztőrészeknek megfelelő mértékű befizetéseket teljesített, amennyiben abban mulasztott, úgy a következő befizetései olyan, az esedékes törlesztőrészt akár többszörösen meghaladó mértékűek voltak, hogy azok túlfizetés kialakulására is vezettek. A felperes legmagasabb tartozása a nagyságrendileg 2,5 éves törlesztési időtartam alatt a felmondást közvetlenül megelőzően esedékessé vált törlesztő részlettel beállt 284,33 CHF tartozás volt. A törlesztés ezen időszaka még tőketörlesztést nem is tartalmazott. A felperes 2009. május 20. napjától folyamatos túlfizetésben volt, volt olyan időpont is, amikor ennek összege kiemelkedően magas volt (2438,96 CHF 2010. március 11.).
- [20] Megítélése szerint a felperes ugyan szerződést szegett, amikor a szerződéses megállapodás szerint havonta teljesítendő részletet nem fizette meg, azonban amikor az adós számlája túlfizetést mutat, az fedezetét képezi, egyfajta előtörlesztésként is értelmezhetően az esedékessé vált havi törlesztőrészletnek, ezért nem tekinthető súlyos szerződésszegésnek. A súlyosságot az alapozná meg, ha a szerződésszegés következetes, arra utal, hogy az adósnak nem áll szándékában a szerződés teljesítése, de nem ilyen az, ha az adós elmulasztott havi részletének fedezete már a hitelezőnél van a megelőző korábbi teljesítésekből eredően, mivel ez nem veszélyezteti súlyosan a szerződés teljesítését, sem a hitelező érdekeit nem sérti súlyosan. Hangsúlyozta továbbá, hogy a perbeli 252 hónapos futamidejű, hosszú évekre szóló elkötelezettséget jelentő szerződés esetén aránytalan egy-egy havi 30 napot akár meghaladó késedelmet, vagy akár a több hónapot érintő késedelmet súlyos szerződésszegésnek minősíteni úgy, hogy ténylegesen a hitelező által az aktuális törlesztés elszámolása a túlfizetés folytán nem akadályozott, ekként a hitelező érdeksérelmet sem szenved el. Kiemelte továbbá, hogy a felperesnek a felmondáskor fennállt 284,32 CHF összegű tartozása a havi törlesztő részlet 559 CHF-os összegének alig 51%-át tette ki, ehhez mérten a szerződés felmondása mit jogkövetkezmény aránytalanul súlyos. Mindezek alapján a keresetnek helyt adva megállapította a felmondás jogellenességét.
- [21] Az I. és II. r. alpereseket a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes perköltségének megfizetésére. A felperes által a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdés a) pontja alapján perköltségként felszámított 800.000 Ft ügyvédi munkadíjat az IM rendelet 2. § (2) bekezdésének alkalmazásával 400.000 Ft-ra mérsékelte, mert azt aránytalanul találta a meg nem határozható pertárgyértékű perben, ahol a bíróság mindösszesen 2 tárgyalást tartott, a hosszabb, jelentős idő- és munkaigényű beadványban foglaltakat maga a felperesi képviselő vonta vissza, ahol okirati bizonyításon túl egyéb bizonyítás lefolytatására és értékelésére nem volt szükség. A kereseti illeték megfizetésére felperesi felszámítás hányában nem kötelezte az alpereseket.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem, a kereset- és ellenkérelem-változtatás

- [22] Az I. és II. r. alperesek fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérték.
- [23] A Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján az ítélet anyagi jogi felülbírálatát, a tényállásból eltérő jogi következtetés levonását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a rPtk. 298. §-át és 321. § (1) bekezdését.
- [24] Fenntartották azon jogi álláspontjukat, hogy a hitelező felmondási joga gyakorlását a felperes fizetési késedelve, nem pedig a hátralékos tartozásának összezszerűsége alapozta meg. A 30 napon túli fizetési késedelem a kölcsönszerződés 4.1. pontjában írt havi törlesztési kötelezettségre is figyelemmel súlyos szerződésszegésnek minősül.
- [25] Érvelésük szerint a DH2 tv. szerinti elszámolás eredménye nem vizsgálható, az abban kimutatott esetleges túlfizetés az elszámolást megelőzően a jogszabályoknak megfelelően megtörtént felmondást nem érvénytelenítheti visszamenőleg, mivel az nem tekinthető az adós folytatólagos, szerződésszerű teljesítésének, arra is figyelemmel, hogy a felperes nem élt ezen összegek vonatkozásában beszámítással. Ennek alátámasztására hivatkoztak a Kúria a BH2013. 72. szám alatt közzétett, valamint a Pfv.21.650/2016/4. számú és a BH2019. 132. számon közzétett eseti döntéseiben foglaltakra.
- [26] A felperes a másodfokú bíróság 73.Pf.633.713/2024/5. sorszámú végzésében foglalt anyagi pervezetést követően előterjesztett fellebbezési ellenkérelmében a felmondás jogellenességének megállapítása és az alperesek tűrésre kötelezése tekintetében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, egyben keresetét megváltoztatta. A keresetváltoztatást a másodfokú bíróság 73.Pf.632.937/2025/7. számú végzésével engedélyezte.
- [27] Módosított keresetében kérte a bíróság állapítsa meg, hogy a perbeli fogyasztói kölcsönszerződés I. rész 7.1 pontjának első bekezdésében az alábbi feltétel érvénytelen:
„Súlyos szerződésszegésnek minősülnek a Polgári Törvénykönyv 525. §-ában, valamint az Üzletszabályzatban foglalt esetek, így különösen: - ha az Adós a jelen szerződésből eredő bármely fizetési kötelezettségét annak esedékességét követő 30 (harminc) napon belül nem teljesíti”. Kérte továbbá erre figyelemmel a felmondás jogellenességének megállapítását, valamint az alperesek mindezek tűrésére kötelezését.
- [28] Módosított kereseti kérelmeit elsődlegesen arra a jogi érvelésre alapította, hogy a vitatott feltétel tisztességtelen, ezáltal a kölcsönszerződés e részében érvénytelen, ami a felmondást önmagában jogellenesé teszi. A tisztességtelen feltétel kiesése esetén az nem helyettesíthető a nemzeti jog diszpozitív rendelkezésével, így nem alkalmazható a rPtk. 525. §-a, az a perbeli felmondást nem alapozhatja meg. E jogi álláspontját az EUB C-80-81-82/21. ítéletének azon megállapításával indokolta, miszerint ellentétes a 93/13/EGK irányelv rendelkezéseivel az az ítélkezési gyakorlat, amelyben a nemzeti bíróság a fogyasztói szerződés valamely feltételének tisztességtelen jellegét kizárólag a feltétel ilyen jellegét eredményező elemei – és nem a feltétel egésze – tekintetében állapíthatja meg, aminek következtében e feltétel az ilyen elemek elhagyásával részben érvényes marad, valamint az is, ami a tisztességtelen feltételt a nemzeti jog valamely diszpozitív rendelkezésével helyettesíti.
- [29] Másodlagosan – arra az esetre, ha a támadott kikötés tisztességtelenségére tekintettel a másodfokú bíróság a rPtk. 525. §-át alkalmazhatónak ítélné – fenntartotta a kereseti

hivatkozásait és osztotta az elsőfokú ítéletnek PJE határozatra, a súlyos szerződésszegés hiányára, a tartozás csekély összegére és az arányosságra vonatkozó jogi indokait.

- [30] Az érvényesíteni kívánt jog jogalapjaként megjelölte a rPtk. 205/A. § (1), rPtk. 298. § a), rPtk. 321.§ (1), rPtk. 525. § (1) e), rPtk. 209. § (1), rPtk. 685. § d) és e), rPtk. 209/A. § (1), rPtk. 209/A. § (2), rPtk. 239/A. § (1), rPtk. 234. § (1), rPtk. 239. § (2) bekezdését, valamint a 2007. évi CLXVIII. törvényt.
- [31] Az I. és II. rendű alperes a keresetváltoztatásra tekintettel megváltoztatott fellebbezésében és érdemi ellenkérelmében kérte valamennyi kereset elutasítását. Az ellenkérelem-változtatást a másodfokú bíróság 73.Pf.632.937/2025/7. számú végzésével engedélyezte.
- [32] Vitatták, hogy a felmondás érvénytelensége tekintetében fennállnak a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 172. § (3) bekezdésében írt feltételei. Hivatkozásuk szerint mivel a kölcsönszerződést a hitelező teljes mértékben, a felperes pedig részben teljesítette, ezért annak felmondása csak a kölcsönös teljesítések elszámolásával – így a kölcsönszerződés megkötését megelőző eredeti állapot helyreállítására irányuló kérelemmel – együtt történhetett volna.
- [33] Utaltak arra, hogy az alperesi jogelőd felmondásával és a felperes részről a teljesítés megtagadásával a szerződő felek kinyilvánították a szerződés megszüntetése iránti egyező szándékukat, ezért a bíróság ettől eltérő tényállást nem állapíthat meg.
- [34] Vitatták, hogy a kölcsönszerződés támadott kikötései tisztességtelenek lennének. Álláspontjuk szerint e kikötések nem idéztek elő a szerződő felek között a felperesre egyoldalú és indokolatlanul hátrányos, jelentős egyenlőtlenséget, mely alapján a 93/13. EKG Irányelv 3. cikk (12) bekezdése és a rPtk. 209. § (1) bekezdése értelmében a tisztességtelenség megállapítható lenne. Hivatkoztak az EUB C-415/11. számú (Aziz) ítéletében és az ahhoz kapcsolódó főtanácsnoki véleményben foglaltakra. Kiemelték, hogy a támadott kikötés tisztességtelensége a kikötés hiányában alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel összevetve és a más hitelintézetek által alkalmazott rendelkezések összevetésével ítéelhető meg.
- [35] Hivatkoztak a BDT2011.2571. számú döntésre, mely szerint a [bankkölcsön] szerződés egyoldalú, azonnali megszüntetése (...) csak súlyos szerződésszegés, a hitel visszafizetésének tényleges, valós veszélyeztetettsége esetén alkalmazandó; az ettől eltérő, bármilyen enyhébb megítélésű fizetési késedelem vagy más egyéb enyhébb szerződésszegés esetére kikötött felmondási jog tisztességtelen, érvénytelen”. Álláspontjuk szerint a kölcsönszerződés I.7.1 pont első bekezdése nem minősül ilyennek, mert az csak névlegesen minősül azonnali hatályú felmondási oknak, hiszen csak az adósi kötelezettségszegést – a fizetési kötelezettség teljesítésének esedékességi időben történő elmulasztását – követő 30 nappal érvényesíthető alperes részéről. E 30 napos időszakban, majd a késedelem további időszakaiban az alperesek ügyfélszolgálatára belső behajtási szabályai alapján számos alkalommal felszólítja az adóst tartozása teljesítésére, a késedelem ennek ellenére történő fennmaradása a visszafizetés elmulasztásának valós kockázatát igazolja.
- [36] Változatlanul fenntartották a felmondás jogszerűségére vonatkozó jogi érvelésüket, ennek körében azt is, hogy a DH2 tv. szerinti elszámolás a felmondás jogszerűségére a Kúria gyakorlata értelmében nem lehet kihatással, valamint, hogy ezen elszámolás eredménye a

jelen perben nem tehető vitássá. Álláspontjuk szerint a felperes részéről megvalósult a súlyos szerződésszegés azáltal, hogy 2010. júliusától 3 hónapon át nem teljesített semmilyen törlesztőrészletet.

[37] A III. r. alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A másodfokú bíróság döntése és indokai

[38] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelmében bírálta felül, mivel annak nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése értelmében fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése.

[39] A másodfokú bíróság a Pp. 369. § (3) bekezdés c-e) pontjai és (4) bekezdése, valamint 373. § (3) bekezdése alapján eljárva a megváltoztatott keresetről és ellenkérelemről hozott döntést az elsőfokú ítélet felülbírálata során.

[40] A fellebbezéseket nem találta alaposnak.

[41] A másodfokú bíróság elsődlegesen hivatalból vizsgálta, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének feltételei fennállnak-e valamennyi megállapításra irányuló kereseti kérelem esetében. A felmondás jogellenessége vonatkozásában a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság által is hivatkozott kúriai gyakorlattal, miszerint a közokiratba foglalt szerződéses kötelezettség adása jogainak megóvására alkalmas a felmondás jogellenességét megállapító ítéleti rendelkezés, mivel ezáltal megakadályozható a közvetlen bírósági végrehajtás elrendelése, illetőleg folytatása, így a Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti feltételek teljesülnek. A kölcsönszerződés I.7.1. pontjában foglalt kikötések érvénytelensége megállapítását a felperes a rPtk. 239/A. §-a alapján kérheti, a perbeli fogyasztói kölcsönszerződésre egyébként irányadó DH2 tv. 37. § (1) bekezdésében írt jogkövetkezmények alkalmazásának ez esetben nincs helye, mivel e kikötések érvénytelensége a kölcsönszerződés egészének érvényességét nem érinti, így a szerződés érvényessé vagy hatályossá nyilvánításának nincs helye. Ez az értelmezés áll összhangban a 93/13. EKG Irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével is, amelynek figyelembevételére a tagállamok kötelesek az EUB C-14/83., C-397/01-C-403/01. számú ítéleteiben foglaltak értelmében.

[42] Az ügy érdemében a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a felek szerződéses jogviszonyát a rPtk. 200. § (1) bekezdése és 205. § (2) bekezdése értelmében elsődlegesen a szerződésben kikötött rendelkezések szabályozzák, így a perbeli hitelezői felmondás megalapozottságát elsődlegesen az abban megjelölt szerződéses rendelkezés – az I.7.1. pont első albekezdésében írt 30 napon túli fizetési késedelem – alapján kellett megítélni. A szerződési jog diszpozitív szabályainak – a jelen esetben a rPtk. 525. § (1) bekezdés e) pontjának – alkalmazására csak abban az esetben kerülhet sor, ha nem létezik attól eltérő szerződéses rendelkezés vagy az valamely okból, így érvénytelenség miatt nem alkalmazható. Az elsőfokú bíróság a felmondás alapjaként hivatkozott szerződéses kikötést anélkül tette félre és anélkül ítélte meg a felmondás jogszerűségét a rPtk. 525. § (1) bekezdés e) pontja értelmezésével, hogy a kikötés érvényességét vizsgálta volna, amire sem a rPtk. szabályai, sem a 4/2021. PJE határozat nem ad alapot. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság pótolta a szükséges anyagi pervezetést, melynek eredményeképpen elsődlegesen a felmondás alapjául szolgáló – nem vitatottan egyedileg meg nem tárgyalt - szerződéses kikötés tisztességtelenségét kellett vizsgálnia.

- [43] A felperes a szerződés részbeni érvénytelenségének megállapítását akként kérte, hogy az I. rész 7.1 pontjának első bekezdésében foglaltak érvénytelenek, miszerint „Súlyos szerződésszegésnek minősülnek a Polgári Törvénykönyv 525. §-ában, valamint az Üzletszabályzatban foglalt esetek, így különösen: - ha az Adós a jelen szerződésből eredő bármely fizetési kötelezettségét annak esedékességét követő 30 (harminc) napon belül nem teljesíti”. A másodfokú bíróság e kereseti kérelmet részben találta alaposnak. Kiemeli azt, hogy az idézett szerződésrészlet nem egy, hanem több, egymástól független kikötést tartalmaz, amikor több olyan okot határoz meg, amely a hitelezőt a szerződés azonnali hatályú felmondására jogosítja fel.
- [44] A másodfokú bíróság a támadott rendelkezések közül azon kikötés tisztességtelenségét észlelte, miszerint az azonnali hatályú hitelezői felmondást megalapozó súlyos szerződésszegésnek minősül az, ha az adós a szerződésből eredő bármely fizetési kötelezettségét 30 napon belül nem teljesíti. Ennek indoka az, hogy az ezen okból történő felmondás aránytalanul súlyos szankciót jelent a fogyasztóval szemben abban az esetben, ha a fizetési elmaradás összege és időtartama a kölcsön összegéhez, törlesztőrészleteihez, valamint a szerződés futamidejéhez mérten csekély mértékű. Ebben az esetben ugyanis – ahogyan azt a Kúria gyakorlatát tükröző 4/2021. PJE határozat indokolásának IV.7. pontja is kifejti – a fizetési kötelezettség elmulasztása nem minősül olyan súlyos szerződésszegésnek, ami a hitelezőt a szerződés azonnali hatályú felmondására jogosítaná fel. E szerződéses kikötés nem biztosítja a fogyasztó adós számára az arányosság figyelembevételét, ezáltal vele szemben egyoldalúan és indokolatlanul hátrányos, jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a szerződő felek jogaiban és kötelezettségeiben, ezért a rPtk. 209. § (1) bekezdése és a 93/13. EGK Irányelv 3. Cikk (1) bekezdése értelmében tisztességtelen.
- [45] A szerződés I.7.1. pontjában foglalt további felmondási okok – azaz a Polgári Törvénykönyv 525. §-ában, valamint az Üzletszabályzatban foglalt esetek – tisztességtelensége tekintetében a felperes jogi érvelést nem terjesztett elő és e kikötések tisztességtelenségét a másodfokú bíróság sem észlelte.
- [46] Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a felek e kikötéssel a rPtk. 525. §-ában foglalt felmondási okokat is beemelték a szerződésbe, Ez egyrészt azzal a jogkövetkezésménnyel jár, hogy e szerződéses rendelkezés az EGK Irányelv 1. Cikk (1) bekezdése és a rPtk. 209. § (6) bekezdése értelmében nem minősülhet tisztességtelennek, így e körben az érvénytelenség megállapítására irányuló kereset nem volt alapos.
- [47] Másrészt az is következik belőle, hogy a felperes elsődleges hivatkozásával ellentétben a felmondás jogszerűségének vizsgálatakor a bíróság a tisztességtelen felmondási okot nem helyettesíti a rPtk. diszpozitív rendelkezésével, hanem a felek közötti szerződésnek azon - a rPtk. 525. § (1) bekezdés e) pontjával megegyező tartalmú - nem tisztességtelen kikötését alkalmazza, miszerint az adós súlyos szerződésszegése esetén a hitelező a szerződést jogosult azonnali hatállyal felmondani.
- [48] A másodfokú bíróság tehát szerződéses alapon vizsgálta azt, hogy a felperes fizetési késedelme olyan súlyos szerződésszegésnek minősül-e, ami az alperes jogelődje általi azonnali hatályú felmondást megalapozta. A felperes felmondáskori tartozásának összege és a túlfizetések, valamint e körben a 4/2021. PJE határozat szerinti számítás alkalmazása tekintetében a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel.

- [49] Kiemeli e körben a másodfokú bíróság, hogy az I. és II. r. alperesek fellebbezésében felhívott kúriai határozatok a valamennyi bíróságra kötelező 4/2021. PJE határozatban foglaltak következtében már nem tekinthetők irányadónak. A fellebbezési hivatkozással ellentétben a felmondáskor fennálló tartozásra nem a DH2 tv. szerinti elszámolás van kihatással, hanem az, hogy a szerződés megkötésétől kezdődően tisztességtelen, ezért semmis szerződéses rendelkezések alapján az adósnak nem keletkezett fizetési kötelezettsége, ebből következően a hitelező az adós teljesítését ezen fenn nem állt követelésekre nem volt jogosult elszámolni, azt a jogszerűen kiterhelt tartozásra kellett elszámolnia.
- [50] A másodfokú bíróság teljeskörűen osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a súlyos szerződésszegés mint felmondási ok fenn nem állása tekintetében, ezért az e körben kifejtett helytálló elsőfokú ítéleti indokokra visszautal.
- [51] A felmondás tekintetében a másodfokú bíróság annyiban pontosítja az elsőfokú ítélet rendelkező részét és indokolását, hogy annak jogellenességét állapítja meg, figyelemmel arra, hogy a felperes keresetében érvényesített jog és jogi érvelése is erre (nem pedig a jognyilatkozat polgári jogi értelemben vett érvénytelenségére) vonatkozott, és utóbb kereseti kérelmét ennek megfelelően módosította is.
- [52] Az alperesek tűrésre kötelezésének a másodfokú bíróság álláspontja szerint sem a szerződéses kikötés érvénytelensége, sem a felmondás jogellenessége megállapításával kapcsolatosan nincs jogszabályi alapja, így e tekintetben a kereset elutasításának volt helye.
- [53] A felperes túlnyomó részben pernyertes lett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdésére figyelemmel a perköltség viselésére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezés megváltoztatása nem volt indokolt.
- [54] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező rész szerint határozott.

Záró rész

- [55] Az I. és II. r. alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp 83. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte őket a felperes által a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésére alapítva felszámított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére.
- [56] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2025. szeptember 17.

dr. Juhász Krisztina s.k.
k.

dr. Erményi Kinga s.k.

dr. Nemoda Valéria s.

Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság
73.Pf.632.937/2025/7.

10

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró